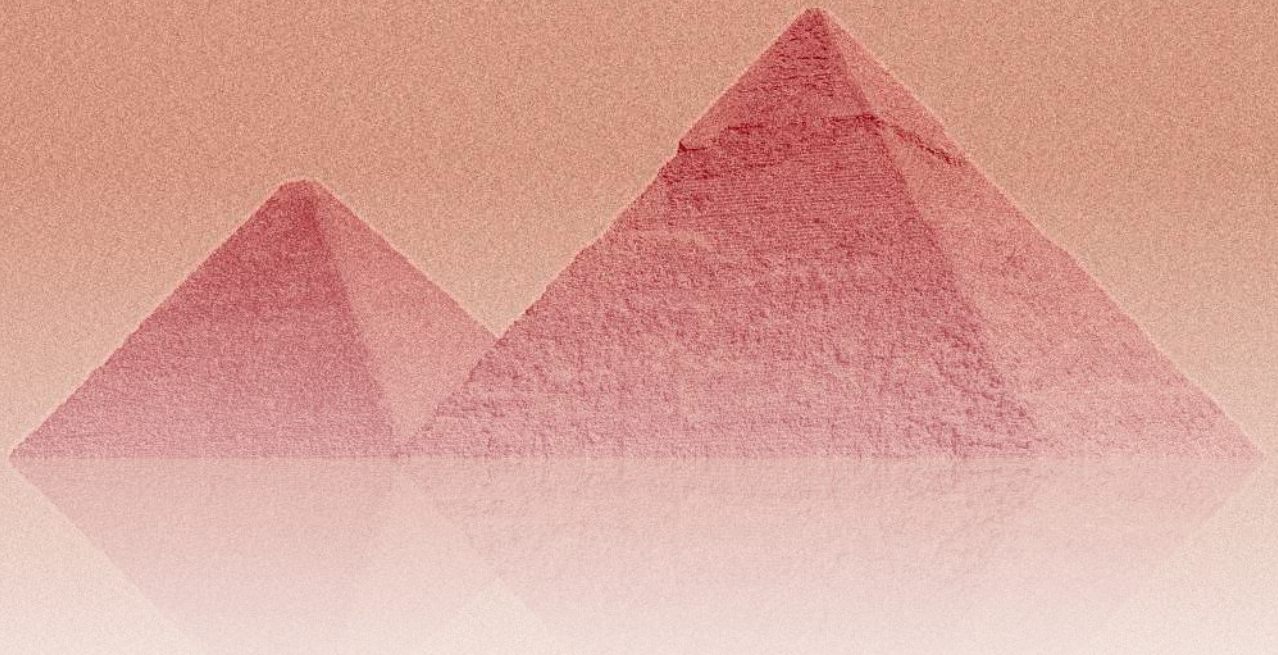

Parashat Shmot **Fearless Leadership** **Rabbi Shai Finkelstein**

שמות פרק ג פסוק יח

וּשְׁמָעוּ לְקוֹלִי וּבֹאת אֶתְּה וּזְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְאָמַרְתֶּם אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִיִּים
נִקְרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה גִלְכָּה־נָּא דֶרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבָּר וְנִזְכָּחָה לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ.

שכל טוב (בובר) שמות פרשת שמות פרק ג סימן יח

ושמעו לקולך. בישרו והבטיחו שיהיו הזקנים כפופין לו ושומעין את דבריו כתלמיד מפי רבו
מובהק: ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים. אתה עיקר, והן טפילין לך.

מלבי"ם שמות פרשת שמות פרק ג פסוק יח

ושמעו לקולך. יש הבדל בין שמיעה לקול ובין שמיעה בקול, שמיעה בקול הוא שמקבל דברי הפוקד ועושה כדברו, ושמיעה לקול מציין שמטה אזנו לדבריו ושומע אל ראיותיו וחוקר ודורש עליהם ואינו מציין ששומע בקול לעשות פקודת ... ובזה ל"ק מ"ש משה ולא ישמעו בקולי, כי ה'לא הבטיחו רק שישמעו לקולו לא שישמעו בקולו ושיעשו כדבריו, ובאת אתה וזקני ישראל ואמרתם אליו ה' אלהי העברים נקרה עלינו, ומשה בעצמו אמר שיאמר לפרעה בשם ה' שלח עמי ויעבדוני, כי משה היה שליח לזה מאת ה', וזה לא יכלו הזקנים לאמר לו כי לא היו שלוחים, רק יאמרו שאלהי העברים שהם עובדים אותו נתגלה להם ומבקש עבודה מאתם וראוי שישלח אותם פרעה מעצמו לבל יאבדו ע"י חרון אף ה' כמ"ש (לקמן ה' ג') פן יפגענו בדבר או בחרב, זה יהיה דברי הזקנים, ואז אחר שימאן לשלחם יבא משה בעצמו בתורת שליח שה' שולח אליו.

שמות פרק ה פסוק א

ואחר באו משה ואהרן ויאמרו אל־פרעה כה־אמר יהוה אלהי ישראל שלח את־עמי ויִחַגְגּוּ לִי בַמִּדְבָּר:

שמות רבה פרשה ה

ואחר באו משה ואהרן [ויאמרו אל פרעה]. היכן הלכו הזקנים שלא חשב אותם עמהם? והלא כבר אמר לו הקדוש ברוך הוא: ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים? אמרו רבותינו: הלכו עמהם הזקנים והיו מגנבים עצמן ונשמטין, אחד אחד שניים שניים, והלכו להם. כיון שהגיע לפלטרי של פרעה לא מצא אחד מהם, שכבר כתיב: ואחר באו משה ואהרן. והיכן הם הזקנים? אלא שהלכו להם. אמר להם הקדוש ברוך הוא: כך עשיתם? חייכם שאני פורע לכם. אימתי? בשעה שעלה משה ואהרן עם הזקנים להר סיני החזירן הקדוש ברוך הוא, שנאמר: ואל הזקנים אמר שבו לנו זה.

אברבנאל שמות פרק ד

ואחשוב שהזקנים לא רצו ללכת עם משה ואהרן לפני פרעה כמו שאמר השם למשה ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים כי הם יראו מפניו.

רבינו אברהם בן הרמב"ם שמות פ"ה א

וכבר אמר בפרשת ומשה היה רועה "ובאת אתה ואהרן וזקני ישראל" וזה תמוה. והנראה לי בפתרונו שנכנסו עמו זקני ישראל כמו שנצטווה ע"ה ונשמט זה כדי לקצר, ולחבר "ויאמרו

אל פרעה" בדבר "משה ואהרן" שהם בלבד היו המדברים לא הזקנים. ויורה על זה מאמר פרעה "לכו לסבלותיכם".

נצי"ב שמות פרק ה פסוק א

משמעו אחר רוב הדברים שהיה בזה, והנראה שהשתדלו משה ואהרן עם הזקנים שילכו גם המה ולא הועיל.

באו משה ואהרן. לבדם שלא היתה האמונה שלימה שיגיע עד מסירת נפש ולילך אל פרעה. ויאמרו אל פרעה וגו' שלח את עמי וגו'. לא כמו שאמר ה' למשה אז שיאמרו שבשביל שנקרה ה' עלינו בגלוי שכינה ע"כ אנו מבקשים להקריב לפניו, אבל היום כשלא באו הזקנים בעצמם, שוב לא יכלו משה ואהרן לומר דשבביל שנראה ה' עליהם ע"כ המה מבקשים כולם לילך להקריב במדבר, מש"ה החלו בדרך אחר, כי ה' אמר להם שיאמרו לפרעה בתורת צווי שלח את עמי.

נחמה ליבוביץ, עיונים בספר שמות

הנה לפנינו התמונה - את בשורת הגאולה קיבלו כולם וגדולה ההתלהבות. גדול האמון במשה ובאהרן הוחלט "פה אחד" לבוא אל פרעה, לבקש ממנו "נלכה נא" וללכת אחרי משה ואהרן. ולמחרת יוצאים אל פלטרין של פרעה והנה מתחילים הספקות לכרסם: הישמע פרעה, היש סיכויים, האומנם תועיל ההליכה האם כדאי הדבר? ובכלל גדולה הסכנה לבוא לפני פרעה בבקשות, ומתחילים הבודדים להשתמט אחד אחד. לא ע"פ החלטה, לא פה אחד כי אם בבושת פנים, כמתגנבים. וככל שמתקדמת המשלחת, וככל שמתקרבים לפלטרין, וככל שמתרבים השוטרים העומדים סביב פלטרין פרעה, וככל שמתקרב הרגע שבו יצטרכו לעמוד לפני פרעה, כן קטן מספר המפגינים. ובבואם והנה משה ואהרן לבדם. יחידים הם מול מלך האימפריה המצרית כולה, מול התקיף שבבני אדם, הם לבדם שני זקנים בלי חיל בלי כח בלי עורף שהרי אף נציגי אותו עם אביון ודל שלמענו באו-אינם איתם.

האומנם בודדים הם? אומר הפתגם: "מי שהאמת איתו, הוא הרבים ואפילו הוא יחידי". זקני ישראל לא הצליחו לתרגם את אמונתם בהתגלות האלוהית למשה ובמסר האלוהי שהגיע הקץ, לידי מעשה. הספקות והחששות מנעו מהם לפעול לפי אמונתם ונוצר פער בין אמונתם למעשיהם. משה שחוזה את ההתגלות ואת האותנטיות של מסר הגאולה עומד מול פרעה ולא זע ולא חת שכן האמת איתו ואין הוא בודד במערכה.

רמ"א שו"ע או"ח סימן א סעיף א

ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת ה' יתברך.